

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/57/2018
Identifikačné číslo spisu:	1516200744
Dátum vydania rozhodnutia:	21.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1516200744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa O. G., bývajúceho v W., zastúpeného spoločnosťou AK Neuschlová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad č. 5, IČO: 36 861 359, za ktorú koná Mgr. Zuzana Neuschlová, advokátka a konateľka, pri odporkyniam 1/ V. G., bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. Tomášom Pukajom, advokátom, so sídlom v Dolnom Kubíne, Hviezdoslavovo námestie č. 1661, 2/ N. G., bývajúcej v N., o zapretie otcovstva, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10 C 10/2016, o dovolaní odporkyne 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2017 sp. zn. 10 Co 261/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľa uznesením z 27. septembra 2017 sp. zn. 10 Co 261/2016 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zo dňa 22. júna 2016 č. k. 10 C 10/2016-75 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie [podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“) v spojení s § 380 ods. 2 CSP]. V odôvodnení konštatoval, že okresný súd v danej veci rozhodol predčasne, keď nenariadil znalecké dokazovanie z odboru genetika a prihliadol pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa iba na záujem vtedy maloletej odporkyne 2/. Právo manžela zaprieť otcovstvo dieťaťa narodené za trvania manželstva je jeho osobným právom. Dôkazné bremeno ohľadne skutočností otcovstvo vylučujúcich leží iba na navrhovateľovi, ktorý navrhol vo veci vykonať dokazovanie znaleckým posudkom z odboru genetika, keďže odporkyne 1/ a 2/ odmietli dobrovoľne podstúpiť vykonanie testu DNA. Súd prvej inštancie bez ďalšieho toto znalecké dokazovanie nenariadil s poukazom na výpovede účastníkov konania a stanovisko procesného (kolízneho) opatrovníka, čím neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, potrebný na preukázanie rozhodných skutočností. Sama odporkyňa 1/ vo svojej výpovedi uviedla, že počas vzťahu s navrhovateľom ho jedenkrát podviedla, keď sa stretla s bývalým priateľom, zistila, že je tehotná, priznala sa navrhovateľovi, ktorý sa vyjadril, že otcom dieťaťa nie je ten, kto ho splodil, ale ten, kto ho vychováva. V tom čase sa liečila na neplodnosť a po otehotnení

chcela vec riešiť interrupciou. Z uvedeného vyplýva, že existujú vážne pochybnosti o tom, že navrhovateľ je biologickým otcom odporkyne 2/; táto skutočnosť môže byť preukázaná iba vykonaním znaleckého dokazovania z odboru genetika. Konštatoval, že okresný súd v novom rozhodnutí rozhodne opätovne o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie vrátane trov konania vzniknutých stranám v konaní pred odvolacím súdom (§ 396 ods. 1, ods. 3, § 255 a nasl. CSP) a rozhodnutie podrobne odôvodní.

2. Odporkyňa 1/ (ďalej aj „dovolatelka“) podala na pošte dňa 11. decembra 2017 proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odvodila z § 420 písm. f/ CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že krajský súd rozhodol o podanom odvolaní bez nariadenia pojednávania a vykonaní výsluchu strán sporu. Taktiež uviedla, že návrh navrhovateľa o zapretie otcovstva bol podaný oneskorene a nariadenie znaleckého dokazovania sa jej javí ako účelové a v rozpore s jednou zo základných zásad súdneho konania - zásadou hospodárnosti konania. S poukazom na uvedené označila rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne. Žiadala uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie.

3. Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie odporkyne 1/ zamietnuť a zaviazat ju k náhrade trov dovolacieho konania.

4. Odporkyňa 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že návrh navrhovateľa bol podaný oneskorene, nariadenie znaleckého dokazovania sa javí ako účelové a v rozpore s jej záujmom.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Konanie o návrhu navrhovateľa o zapretie otcovstva patrí medzi konania v rodinnoprávných veciach, t. j. medzi mimosporové konanie, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 87 a nasl. Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z.z. (ďalej aj „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. To platí i pre konanie o dovolaní. Keďže CMP neustanovuje inak, bolo potrebné na dovolacie konanie v danej veci aplikovať CSP.

7. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

8. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). V danom prípade odporkyňa 1/ namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP.

10. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú

vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

11. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Vecou samou treba rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté, pričom súd rozhoduje vo veci samej rozsudkom (§ 212 ods. 1 CSP). Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je také rozhodnutie, po vydaní ktorého sa vec s konečnou platnosťou ukončí; súd už ďalej vo veci samej nekoná a nerozhoduje. Ak preto dovolateľ vyvodzuje prípustnosť (a súčasne dôvodnosť) dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd musí najskôr posúdiť, či sa dovolaním napáda rozhodnutie vo veci samej, prípadne rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

12. Odporkyňa 1/ dovolaním napadla uznesenie, ktorým dovolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého (kasačné, procesné) uznesenie, ktorým dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Uznesenie, ktorým dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku kasácie prvoinštančného rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje. Tento právny názor vyplýva aj z odbornej právnickej literatúry (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1353-1356).

13. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. K rovnakému záveru najvyšší súd dospel už v uznesení z 19. januára 2017 sp. zn. 3 Cdo 236/2016, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 19, ročník 2017. Dovolací súd na toto rozhodnutie odkazuje s tým, že nemal žiaden dôvod v tejto veci sa od jeho záverov odchýliť.

14. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie odporkyne 1/ ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.